

ALFACA II

Unapređenje smještaja i skrbi za djecu bez pratnje strukturiranim povećanjem kvalitete i kvantitete obiteljske skrbi

ODRŽIVI SMEŠTAJ DJECE BEZ PRATNJE

Lekcije naučene tijekom izgradnje održivog sustava obiteljske skrbi

Co-funded by the
REC Programme of
the European Union

Uvod

Projekt Alternativna obiteljska skrb (ALFACA) II započeo je u veljači 2018. i trajat će do srpnja 2019. godine. Njegov glavni fokus je poboljšanje smještaja i skrbi za djecu bez pratnje, strukturalnim povećanjem kvalitete i kvantitete obiteljske skrbi koja im se može ponuditi. Partneri projekta su u sljedećim zemljama: Belgija, Hrvatska, Cipar, Grčka i Italija. Oni su podržani znanjem i iskustvom dostupnim u Nidosu, nizozemskoj instituciji za skrbništvo nad djecom bez pratnje koja je nositelj projekta. Tijekom projekta prikupljena su i razmijenjena praktična znanja o trenutnom stanju u pružanju obiteljske skrbi u zemljama sudionicama. Poboljšanjem sustava obiteljske skrbi, u obitelji se može smjestiti više djece, što je također jedan od ciljeva Konvencije o pravima djeteta.

Kao što je bivše dijete bez pratnje istaklo u intervjuu u okviru ovog projekta:

"Većina bivše djece bez pratnje koje poznajem imala su slabu socijalnu mrežu kada su napunili 18 godina. Udomiteljske obitelji igraju ključnu ulogu u tome, jer imaju prirodan odnos s djetetom koji se često nastavlja nakon što navrše 18 godina."

Partneri su u svojim zemljama proveli stručne sastanke, koji su okupili razne aktere koji rade ili planiraju raditi na udomiteljstvu te proveli diskusiju o obiteljskoj skrbi i mogućnostima budućeg razvoja. Partneri su prikupljene informacije, zajedno s rezultatima desk istraživanja, koristili za pisanje izvješća o trenutnom stanju obiteljske skrbi. Napravljena je i SWOT analiza te su izrađene preporuke o koracima koji su potrebni za stvaranje održivog sustava skrbi u obitelji. Iako se situacija u svakoj zemlji razlikuje, sličnosti u temama su pronađene.

Najvažnije preporuke koje su proizašle iz projekta su sljedeće:

Sudjelovanje djece

Uvažavanje mišljenja djece bez pratnje vrlo je važno. Stoga se mnogo pozornosti posvećuje sudjelovanju djece uključivanjem njihovih mišljenja u partnerske sastanke, sastanke stručnjaka i izvješća zemalja. Iako je važnost sudjelovanja djece prepoznata od strane svih partnera, pokazalo se da je to teško provesti u praksi. Zakonodavstvo o privatnosti, dopuštenje odbijeno od zakonskog skrbnika djeteta i ideja da uključivanje djeteta može opteretiti samo dijete, razlozi su da se ne razgovara s djecom i traži njihov doprinos, unatoč spremnosti djeteta da podijeli svoja iskustva i stavove. Kao što je nekadašnje dijete bez pratnje izrazilo:

“Sva druga djeca bez pratnje koju sam upoznao uvijek su bila voljna pridonijeti i podijeliti svoja mišljenja i iskustva, što bi trebalo potaknuti stručnjake da dopru do njih i uzmu u obzir njihova mišljenja.... Kada pustite djecu da sudjeluju, važno je nakon toga podijeliti s njima što je učinjeno s njihovim doprinosom, tako da osjećaju da ih se shvaća ozbiljno. Mogu biti razočarani i obeshrabreni ako ne dobiju povratne informacije i možda neće biti spremni sudjelovati sljedeći put. ”

Poboljšanje sustava i zakonodavnog okvira

Sve partnerske zemlje formulirale su preporuke za zakonodavstvo o zaštiti i prihvatu djece bez pratnje. Naglašavaju važnost uspostavljanja prava na smještaj u obitelji u nacionalnom zakonodavstvu. U Grčkoj, Italiji i Hrvatskoj, gdje su nedavno usvojeni novi zakoni, provedba zakonodavstva još nije u potpunosti osigurana. Partneri naglašavaju potrebu za ugrađivanjem zakonodavstva i dobrih praksi u politiku ili poboljšanjem postojećih politika kako bi se obiteljska skrb održala. Kako bi podržali daljnju održivost, projektni partneri također se bave potrebom strukturnog dodjeljivanja ekonomskih resursa obiteljskom obliku skrbi.

“Međutim, čak i bez zakonodavnog okvira, usvajanje adekvatnih mehanizama provedbe i formuliranje sustava zaštite djece iz perspektive alternativne obiteljske skrbi u smislu politika, također može pružiti plodne rezultate. Takav razvoj događaja predstavlja zajedničko razumijevanje alternativne obiteljske skrbi i osporava trenutni model institucionalne skrbi. Osim toga, iskustvo i najbolje prakse „ne-javnih sudionika“ u području udomiteljstva moglo bi pomoći u usmjeravanju Grčke u tom smjeru.”

Grčka

“Izraditi jasnu strategiju (plan) za izgradnju kapaciteta za alternativnu skrb za djecu bez pratnje.”

Hrvatska

“Prvo što treba učiniti kako bi se poboljšala alternativna obiteljska skrb je ulaganje u udomiteljsku skrb na svim razinama (nacionalnoj, regionalnoj i općinskoj). Problemi su, s jedne strane, nedostatak sredstava, a s druge, njihova raspodjela. Na nacionalnoj razini, više sredstava treba posvetiti zaštiti djece bez pratnje općenito, posebno udomiteljstvu. Zakon 47/2017 je nesumnjivo pozitivan pomak, ali ono što mu nedostaje jest osiguravanje dodatnih sredstava kako bi se bolje zaštitila strana djeca bez pratnje. Nažalost, sadašnja talijanska vlada ima potpuno različite prioritete te će smanjiti sredstva dodijeljena sustavu prijema migranata općenito.”

Italija

Razvijanje metodologije

Svi su partneri formulirali potrebu za daljnjim poboljšanjem i razvojem metodologije obiteljske skrbi u svojim zemljama. Prilagodba i usklađivanje ALFACA materijala specifičnoj situaciji u zemlji partneru može pomoći u izgradnji održivog sustava u kojem se više djece smješta u obitelji.

“Olakšati usklađivanje procesa i aktivnosti u svakodnevnoj praksi (podrška mobilnog tima iskusnih profesionalaca, uključujući kulturalne medijatore).“

Hrvatska

“Ubrzati postupke udomljavanja: na primjer, smanjivanjem liste čekanja za djecu bez pratnje koja se trebaju smjestiti u udomiteljske obitelji i minimizirati kašnjenja u isplati dodatka za udomiteljstvo.“

Cipar

Suradnja, povezivanje i razmjena dobrih praksi

U izvješćima za svoju zemlju, svi projektni partneri navode namjeru da pridonese većoj i poboljšanoj suradnji s različitim relevantnim akterima na terenu. Suradnja i razmjena na europskoj razini pomogli su partnerima da uče iz međusobnih izazova i dobrih praksi. To im je omogućilo da vide stvar iz drugačije perspektive i stoga preporučuju takav oblik suradnje.

Sastanci stručnjaka u partnerskim zemljama koji su održani u okviru projekta okupili su relevantne stručnjake koji rade s djecom bez pratnje. Ne samo da su ti sastanci bili vrlo informativni, već su služili i kao prilika za profesionalce da razmijene znanje i dobre prakse, a to umrežavanje rezultiralo je pozitivnim sinergijama. Rezultati evaluacije ovih sastanaka pokazali su da sudionici visoko cijene razmjenu informacija.

“Suradnja između javnih tijela i civilnog društva trebala bi se poboljšati kako bi projekti bili učinkovitiji; posebice, javni subjekti mogu prenijeti neke faze procesa udomiteljstva (tj. obuku, regrutiranje ili podršku) na neprofitne organizacije, u skladu s načelom supsidijarnosti.“

Italija

“Dodatna preporuka po ovom pitanju bila bi razmatranje usvajanja zajedničkog okvira za optimalno umrežavanje između svih državnih tijela i sudionika u suradnji, s posebnim naglaskom na jasnu podjelu dužnosti i rada te usavršavanje protokola o suradnji, kako bi olakšali koordinaciju postupaka.“

Grčka

Uključivanje akademske zajednice

Partneri na projektu izjavili su da je suradnja sa sveučilištima radi procjene, poboljšanja i razvoja sustava, politika i praksi vrijedna za izgradnju održivog sustava obiteljske skrbi. Preporučena su znanstvena istraživanja, ne samo za daljnji razvoj skrbi u obitelji, nego i za uvjeravanje donositelja odluka da je obiteljska skrb bolja za djecu od institucionalne skrbi.

“Znanstvena istraživanja na tom području: HFC može uspostaviti istraživačku suradnju s nekoliko sveučilišta koja bi mogla dovesti do daljnjih znanstvenih istraživanja u području alternativne obiteljske skrbi na Cipru. Izrada procjena i analiza potreba mogla bi pomoći u napretku ili pružanju prijedloga za poboljšanje sustava udomiteljstva na Cipru.”

Cipar

“Nastavak znanstvenih istraživanja o obiteljskom obliku skrbi je od velike vrijednosti za poboljšanje kvalitete podrške ili smjernica koje nude agencije za udomiteljstvo.”

Belgija

Podizanje svijesti i regrutiranje obitelji

Izvešća u pojedinim zemljama naglašavaju da je regrutiranju prikladnih udomiteljskih obitelji i promicanje obiteljske skrbi potrebno stalno posvećivati pozornost. Da bi se to postiglo, potrebno je podići svijest javnosti i educirati društvo o djeci bez pratnje i njihovim potrebama. Ne samo za regrutiranje više obitelji, kako je preporučeno u Grčkoj, Belgiji i na Cipru, već i za postizanje prihvaćanja, socijalne uključenosti i kulturalne raznolikosti, potrebnih u Hrvatskoj i Italiji.

“Na nacionalnoj razini postoji stalna potreba za obiteljima za prihvata djece bez pratnje. Agencije za udomiteljstvo stoga preporučuju kontinuirane aktivnosti podizanja svijesti i informiranja belgijskih građana o obiteljskoj skrbi za djecu bez pratnje. Najvažnija preporuka odnosi se na regrutiranje više obitelji za prijem.”

Belgija

“Senzibilizacija javnosti o konceptu alternativne obiteljske skrbi. Promocija programa među etničkim zajednicama.”

Grčka

Podrška udomiteljskim obiteljima

Svi su partneri formulirali preporuke za obuku i podršku udomiteljskim obiteljima. Glavni ciljevi ove specifične smjernice su bolje pripremiti obitelj za svakodnevnu brigu o djetetu i spriječiti prekide smještaja. To se postiže pružanjem informacija o dotadašnjem životu i položaju djece bez pratnje.

“Povećanje međusobne podrške bivšim i sadašnjim udomiteljima i prihvatljivim udomiteljskim obiteljima. Zajednički treninzi i informativni sastanci za iskusne i neiskusne udomitelje mogli bi pružiti prilike za razmjenu dobrih praksi i mehanizama podrške.”

Cipar

“Za Flandriju postoji snažna preporuka za skrb vezanu uz smanjenje traume, stvarajući poseban oblik usmjeravanja za djecu bez pratnje i udomiteljske obitelji. Potrebno je poboljšati i povećati korištenje prekograničnog umrežavanja; kontaktiranje i uključivanje biološke obitelji djeteta od velike je važnosti za vodstvo. Agencije također trebaju stvoriti mogućnost za "obitelj za podršku" udomiteljskoj obitelji djeteta bez pratnje, tako da se odgoj može dijeliti i udomiteljska obitelj ponekad može imati predah od djeteta, ali i dalje se brinuti o njima.”

Belgija

Izgradnja kapaciteta stručnjaka

Izvešća o pojedinoj zemlji opisuju potrebu za daljnjim unapređenjem znanja i vještina profesionalaca koji rade s udomiteljskim obiteljima. To se može učiniti, na primjer, kroz trening i međusobnu podršku stručnjaka.

“Što se tiče ljudskih resursa, stručnjaci u javnim socijalnim službama trebaju obuku koja će se nadograđivati na njihove vještine i stručnost (npr. interkulturalne ili pravne vještine), kako bi prilagodili svoje psihosocijalne i obrazovne intervencije posebnim potrebama djece bez pratnje. Neprofitne organizacije koje djeluju u području skrbi o djeci i obitelji trebaju po potrebi nadograditi i vještine osoblja.”

Italija

“Daljnje poboljšanje kulturalnih kompetencija, kulturalne osjetljivosti i interkulturalne komunikacije prilagođene djeci.”

Hrvatska

ALFACA II

Co-funded by the
REC Programme of
the European Union

© Nidos, Amici Dei Bambini (Italija), "Hope For Children" CRC Policy Center (Cipar), Mentor-Escale, Minor-Ndako & Pleegzorg Vlaams-Brabant en Brussel (Belgija), METAdrasi (Grčka), Centar za nestalu i zlostavljaju djecu (Hrvatska), Svibanj 2019

Autori: Marjolein Groen, Dubravka Marušić, Christine Shahbenderian, Valentina Tenedini, Lenny Trogh, Manuelle Theys, Gerrit Tigelaar, Alvaro Vaitsis

Izdavač: Stichting Nidos, Maliebaan 99, 3581 CH Utrecht, The Netherlands

Ovaj letak objavljen je u sklopu projekta ALFACA II (veljača 2018. - srpanj 2019.). Njegov cilj je uspostavljanje održive obiteljske skrbi u Belgiji, Hrvatskoj, Cipru, Grčkoj i Italiji.

Sadržaj ovog letka predstavlja samo stavove autora i njihova je isključiva odgovornost. Europska komisija ne prihvaća nikakvu odgovornost za uporabu informacija koje sadrži.

